

поднятию уровня конкурентоспособности, решение которых приведет к позитивным результатам с наибольшей долей вероятности. Уникальность модели заключается в возможности перманентного мониторинга уровня конкурентоспособности предприятия и, при необходимости, концентрации усилий на управлении отдельными подсистемами внутренней структуры предприятия.

Ключевые слова: управление конкурентоспособностью предприятий, ключевые компетенции фирмы, цикл управления, принятие решений.

Abstract.

Nakisko O., Danylenko V. Conceptual foundations of agricultural enterprise's management of competitiveness.

The article represents theoretic aspects of the conceptual model's functioning, which can be used for agricultural enterprise's management of competitiveness. Also it was determined a list of priority directions to provide agriculture enterprise's competitiveness through the implementation of its competitive advantages on each step of decision making process by the author. The represented model's introduction will allow determining a list of tasks to enhance the level of competitiveness with the greatest probability. An opportunity to track the level of enterprise's competitiveness permanently and if the need appears to guide and concentrate efforts on the appropriate department's management determines the uniqueness of this model.

Key words: enterprise's management of competitiveness, competitive advantages, management cycle, decision making process.

УДК 339.137

ВПЛИВ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

НАУМЕНКО І.В., К.Е.Н.,

ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах ринку потенційні можливості економічного зростання пов'язані з інтенсифікацією відтворення. Практикою господарювання доведено, що найбільш важливим фактором, який забезпечує зростання реального продукту і доходу є підвищення продуктивності праці на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу. Саме дослідження останнього в розрізі окремих складових поетапного розвитку аграрного ринку для формування конкурентних стратегій товаровиробників обумовлює актуальність обраного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтенсивний тип економічного зростання є розширення виробництва на основі

якісного поліпшення функціонують в процесі його відтворення факторів при вдосконаленні організаційно-економічних відносин виробництва. Таке зростання досягається за рахунок підвищення кваліфікації працівників і розвитку їх професіоналізму, застосування принципово нових засобів і предметів праці, раціональнішого використання ресурсів. В умовах інтенсивного економічного зростання відбувається, з одного боку, підвищення ефективності використання живої праці, а з іншого – підвищення ефективності використання уречевленої праці на основі зростання віддачі функціонуючої техніки, технологій, засобів праці в цілому, їх принципового оновлення та зниження витрат предметів праці на одиницю виробленого продукту.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає в умов діяльності підприємств, зокрема, їх ресурсного забезпечення, а також визначення можливості пристосування окремих елементів в виробничо-комерційної діяльності товаровиробників.

Виклад основного матеріалу дослідження. При формуванні конкурентної стратегії необхідно враховувати, в якій стадії життєвого циклу знаходиться галузь (зародження, швидко зростання, зрілість, спад), структуру галузі (роздроблена проти концентрованої), суть і потужність п'яти конкурентних сил, масштаби діяльності конкурентів (зокрема, здійснюється конкурентна боротьба на рівні світового ринку). Оцінка позиції підприємства найбільшою мірою залежить від того, чи є воно лідером в галузі, претендентом на лідерство, постійно знаходиться на других ролях або бореться за виживання тощо; від сильних, слабких сторін підприємства, його можливостей і небезпек, які загрожують. Облік динамічних характеристик ринку виступає необхідною умовою адаптації стратегії конкуренції до особливостей різних етапів життєвого циклу розвитку ринку: новий швидко зростаючий ринок, ринок в період уповільнення зростання і ринок в період застою.

Скорочується зростання виробництва екстенсивним шляхом за насичення ринку і необхідності мінімізувати надлишки готової до реалізації продукції. Причому, незважаючи на те, що залежність обсягів продукції значна, в першу чергу, для галузі рослинництва від природно-кліматичних умов, то постійне невелике збільшення її обсягів відбувається за рахунок збільшення врожайності, як основного інтенсивного напрямку розвитку товарної політики. Це говорить про те, що сільськогосподарські підприємства не мають на меті збільшити смність даних ринків екстенсивним шляхом (за рахунок значного

збільшення посівних площ). У галузі тваринництва скорочується зростання виробництва екстенсивним шляхом через наявні виробничі потужності, не для кожного підприємства дозволять збільшувати поголів'я тварин, а також з-за можливого короткострокове насичення ринку, яке буде проходити швидше операційного циклу виробництва даних видів продукції.

Менші обсяги виробництва, які, як правило, викликають збільшення собівартості продукції (зменшення обсягів виробництва окремих видів продукції в деяких підприємствах стає результатом їх неконкурентного положення на відповідному цільовому ринку і подальшою зміною виробничого напрямку або спеціалізації).

Складніше йде інноваційний процес в товаровиробників через неможливість пристосування існуючих власних технологій в умовах науково-технічного прогресу, а також неможливість застосування в області рослинництва новітніх технологій виробництва та використання нової техніки, поліпшуються постійно, а в тваринництві - пристосування існуючих власних технологій до умов науково - технічного прогресу, а також неможливість постійного і повного оновлення основного стада більш продуктивними тваринами.

Особливостями формування та функціонування стратегічних зон господарювання для вітчизняних аграрних підприємств викликано ряд проблем ресурсного забезпечення, до яких слід віднести наступні. По-перше, виробничі потужності, які неможливо швидко оновлювати відповідно до змін конкурентної ситуації на ринку. Це стосується не тільки ресурсного забезпечення, а й взагалі виробничого напрямку підприємств (включаючи обсяги виробництва продукції і можливість створення нових її видів). Слід зазначити, що рівень забезпеченості аграрного сектора економіки України складовими матеріально-технічної бази не відповідає світовим стандартам. У порівнянні з фондооснащеністю сільськогосподарських земель в країнах ЄС, в Україні цей показник в 11 разів нижче. А це впливає на своєчасність та якість виконання робіт, глибину переробки, якість зберігання продукції і т.п. [5]. У той же час, країна володіє значними запасами земель, придатними для сільськогосподарського використання в розрахунку на душу населення, і тому розглядається як потенційний світовий центр виробництва продуктів харчування.

Разом з тим, розвиток сільського господарства неможливо забезпечити тільки на основі традиційних заходів інтенсифікації, використання яких істотно погіршує якісні характеристики земельних угідь. Серед основних причин деградації ґрунтів слід виділити:

посилення ерозії поверхневого шару ґрунту в результаті знищення і неналежного догляду за лісополосами і порушення сівозмін; ущільнення ґрунту при використанні потужної техніки; втрату гумусу в результаті порушення агротехніки, недостатнє внесення органічних і мінеральних добрив; засолення та закислення ґрунтів через неправильне зрошення і зведення до мінімуму заходів щодо вапнування і гіпсування земель. Тому для забезпечення інтенсивного типу економічного зростання сільського господарства необхідно, здійснюючи додаткові вкладення з метою збільшення виходу продукції з одиниці площі, піклуватися одночасно і про збереження природних властивостей землі.

У концепції комплексної державної програми реформування і розвитку сільського господарства України передбачено вирішення глобальних проблем виробництва сільськогосподарської продукції як для внутрішнього, так і зовнішнього ринків. Зокрема, до актуальних проблем сільського господарства, які необхідно вирішити, відносяться: низька конкурентоспроможність продукції, невідповідність її міжнародним стандартам якості і безпеки; низька ефективність сільськогосподарського виробництва в порівнянні з розвиненими країнами; використання застарілих технологій, домінування експорту сировини, зниження родючості ґрунтів при зростанні їх ерозії.

Висновки. Пріоритетними напрямками розвитку сільського господарства визначено: конкурентоспроможна спеціалізація та інтенсифікація вирощування і переробки продукції рослинництва і тваринництва на високотехнологічній промисловій основі прогресуюче нарощування трансферу в сільське господарство екологізованих і ресурсозберігаючих технологій та альтернативних джерел енергії; модернізація і розвиток виробничої інфраструктури АПП, розвиток виробничо-збутових, обслуговуючих кооперативів, підприємств агротехсервісу, створення високотехнологічних комплексних виробництв інноваційного типу; ефективне використання інноваційно-інвестиційного та наукового потенціалу; забезпечення інвестиційної привабливості виробництва.

Література.

1. World Development Indicators: Agricultural inputs [Electronic resource]. – Mode of access: <http://wdi.worldbank.org/table/3.2#>
2. Agriculture value added per worker [Electronic resource]. – Mode of access: <http://data.worldbank.org/indicator/EA.PRD.AGRI.KD>
3. **Агєєва І.В.** Матеріально-технічне забезпечення фермерських господарств / **І.В. Агєєва** // Економіка АПК. – 2013. – № 2. – С. 165–170.

4. **Білоусько Я.К.** Розвиток ринку сільськогосподарської техніки / **Я.К. Білоусько, А.В. Буряко, П.А. Денисенко.** – К. : ННЦ ІАЕ, 2008. – 132 с.
5. **Church A.H.** The science and practice of management / **A.H. Church.** – New York. – 1918. – 535 с. [Electronic resource]. – Mode of access: http://openlibrary.org/books/OL24601473M/The_science_and_practice_of_management
6. **Eilon S.** Management control / **Samuel Eilon.** – Boston: Harvard Business School Press, 1971. – p. 207.
7. **Gosling D.H.** Measuring the performance of divisional cost centres / **D.H. Gosling** // CMA Magazine. – 1988. – № 7/8. – p. 3-30.
8. **Smith M.** The rise and rise of the NFI / **M. Smith** // Management Accounting. – 1990. – № 68. – p. 6-24.

References.

1. World Development Indicators: Agricultural inputs: <http://wdi.worldbank.org/table/3.2#> [in English].
2. Agriculture value added per worker: <http://data.worldbank.org/indicator/EA.PRD.AGRI.KD> [in English].
3. **Ageeva I.V.** (2013). Materialno-tehnichne zabezpechenna fermerskih gospodarstv [Material-technical support for farmers]. *Ekonomika APK – Ekonomika AIC*, No 2, pp. 165-170 [in Ukrainian].
4. **Bilousko Ya.K., Burilko A.V., and Denisenko P.A.** (2008) *Rozvytok rynku silskogospodarskoy tehniky* [Development of agricultural technology]. Kyiv: NNC IAE, p. 132 [in Ukrainian].
5. **Church A.H.** (1918). The science and practice of management. New York, p. 535 Retrieved from http://openlibrary.org/books/OL24601473M/The_science_and_practice_of_management [in English].
6. **Eilon S.** (1971). Management control. Boston: Harvard Business School Press, p. 207 [in English].
7. **Gosling D.H.** (1988). Measuring the performance of divisional cost centres. Magazine, No 7/8, pp. 3-30 [in English].
8. **Smith M.** (1990). The rise and rise of the NFI. Management Accounting, No 68, pp. 6-24 [in English].

Анотація.

Науменко І.В. Вплив ресурсного забезпечення аграрних підприємств на їх конкурентоспроможність.

Проаналізовано особливості формування даних етапів для умов виробничо-господарської діяльності основних учасників аграрного ринку - сільськогосподарських товаровиробників на основних об'єктових ринках. Визначено основні негативні чинники, що впливають на ефективність обраних стратегічних зон, особливу увагу звернено на рівень їх ресурсного забезпечення (виробничі ресурси) та запропоновано перспективні напрямки в діяльності сільськогосподарських підприємств, які дозволять підвищити існуючі результати на перспективу.

Ключові слова: стратегія, розвиток, ефективність, підприємство.

Аннотация.

Науменко И.В. Влияние ресурсного обеспечения аграрных предприятий на их конкурентоспособность.

Проанализированы особенности формирования данных этапов для условий производственно-хозяйственной деятельности основных участников аграрного рынка - сельскохозяйственных товаропроизводителей на основных объектовых рынках. Определены основные негативные факторы, влияющие на эффективность выбранных стратегических зон, особое внимание обращено на уровень их ресурсного обеспечения (производственные ресурсы) и предложены перспективные направления в деятельности сельскохозяйственных предприятий, которые позволят нивелировать существующие результаты на перспективу.

Ключевые слова: стратегия, развитие, эффективность, предприятие.

Abstract.

Naumenko I. Effect Resource Provision for enterprises agrarian s competitiveness.

The features of the formation of these phases for the conditions of production and economic activity of the main participants of the agrarian market - agricultural producers on the main site-markets. The main negative factors influence the effectiveness of selected policy areas, special attention is paid to the level of their capacity (production resources) and suggested promising directions in the activity of the agricultural enterprises that will reverse the current results in the future.

Keywords: strategy, development, efficiency, enterprise.

УДК 658.014

АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО СТРУКТУРНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

ОБИДЄННОВА Т.С., К.Е.Н.,

УКРАЇНЬСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

Постановка проблеми у загальному вигляді. Функціонування промислових підприємств в сучасних умовах відбувається у оточенні динамічних перетворень та змін. Розробляючи та впроваджуючи в короткі терміни заходи, що направлені на зміну діяльності промислового підприємства в таких умовах функціонування, неодмінно приведе до того, що підприємства швидко адаптуються до умов зовнішнього середовища якнайшвидше, що сприятиме стабільному розвитку промислових підприємств України, закріпленню їх положення на ринку та відкриє нові можливості для ефективного розвитку у майбутньому.